

Dönem : 2
Toplantı : 3

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 678

Erzurum Milletvekili Turhan Bilgin'in ve Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununu değiştiren 3890 sayılı Kanunun 83 ncü maddesinin 2 nci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifleri ve Adalet Komisyonu raporu (2/670, 2/672)

Erzurum Milletvekili Turhan Bilgin'in, 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununu değiştiren 3890 sayılı Kanunun 83 ncü maddesinin 2 nci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi (2/672)

MİLLET BECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununu değiştiren 3890 sayılı Kanunun 83 ncü maddesinin 2 nci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğine müsaadelerinizi rica ederim.

Saygılarımla.

26 . 3 . 1968

Erzurum Milletvekili
Turhan Bilgin

GEREKÇE

9 . 6 . 1932 tarihli, 2004 numaralı Kanunu tadil eden 3 . 7 . 1940 tarihli, 3890 numaralı Kanunun 83 ncü maddesinin birinci fıkrası ile «Maaşlar, tahsisat ve her nevi ücretler, intifa hakları ve hasılatı, ilâma müstenidolmayan nafakalar, tekaüt maaşları, sigortalar veya tekaüt sandıkları tarafından tahsis edilen iratlar, borçlu ve ailesinin geçinmeleri için icra memurunca lüzumlu olarak takdir edilen miktar tenzil edildikten sonra haczolunabilir.» hükmünü getirdikten sonra 2 nci fıkra olarak «Ancak haczolunacak miktar bunların dörtte birinden aşağı olamaz.» prensibini vaz'etmiştir.

1940 yılından bu yana ikinci fıkra hükmünün uygulanmasına imkân bulunamadığı bir vakiydir. 28 yıllık uygulamanın tatbik imkânı bulunmadığı bu prensip, Yargıtay İcra ve İflâs Dairesinin 14 . 11 . 1967 tarihli, esas 9027, karar 10086 numaralı Kararı ile tatbikat alanına koymuş bulunmaktadır.

Her devirde olduğu gibi günümüzde de sabit ücret veya maaşla çalışarak hayatını düzenliyen kimselerin gelirleri ancak çocuklarının nafakalarını temin edebilecek gütedir. Bu gibilerin gelirlerinin 1/4 ünü aşan kısmı için sözü geçen kanun mucibince tetkik merciine şikâyet etme hakkı toplum düzenimizin gerçeklerine cevap vermekten tamamen uzak bulunmaktadır.

Bugün maaş veya ücretlerin 1 - 2 gün geç ödenmesi halinde, memur, işçi ve benzeri kimselerin duçar olduğu müşkülât bilinirken, bunun yanında gelirinin tamamına icraca el konmuş ve tetkik merciinden karar istihali için çocukluğu ile yokluğa terk edilen kişilerin durumunu tasavvur etmek mümkündür.

Borçlar hukukunun tarihi seyri de borçluyu böylesine tazyik altına almaktan men edici niteliktedir.

Her nasılsa vâzı kanunun gözünden kaçan ve 28 yıldan beri tatbik imkânı bulunmayan «Ancak haczolunacak miktar bunların dörtte birinden aşağı olamaz.» hükmü tadil edilerek 1/4 nisbeti taban olarak değil tavan olarak tesbiti yukarıda arz ve izah olunan sebepler tahtında zaruri bulunduğundan ilişikteki kanun teklifi hazırlanmıştır.

Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununu değiştiren 3890 sayılı Kanunun 83 ncu maddesinin 2 nci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi (2/670)

MİLLET MECLİSİ YÜKSEK BAŞKANLIĞINA

İcra ve İflâs Kanununun 83 ncu maddesinin değiştirilmesini öngören kanun teklifimle gerekçesi eklidir. Konunun önemine binaen öncelik ve ivedilikle müzakeresini arz ve teklif ederim.

26 . 3 . 1968

Aydın Milletvekili
Reşat Özarda

GEREKÇE

11 . 7 . 1940 tarihli ve 3890 sayılı Kanunla değiştirilen 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununun 83 ncu maddesi, açıklıktan uzak ve çeşitli yorumlara tabii bulunmaktadır. Nitekim bu maddede, kamu veya özel sektörde çalışan bir memur veya işçinin veya sair suretlerle emekli maası, intifa hakkı ve hasılatı, ilâma müstenidolmayan nafaka, sigortalar veya tekaüt sandıkları tarafından tahsis edilen iratlar, aylık ve ücret üzerine borçtan dolayı haciz konduğu takdirde, borçlu ve ailesinin geçimi için lüzumlu olan miktar icra memurunca takdir ve tenzil edildikten sonra geri kalan kısmın haciz olunacağı ve haciz olunacak miktarın, aylık veya ücretin dörtte birinden aşağı olamayacağı belirtilmiş bulunmaktadır.

İcra memurları binlerce dosya içinde bulunmuş durumda iken, borçlunun aile ve kazanç durumunu tetkik ederek ne miktar para ile geçinebileceğini takdir yoluna gitmeleri imkânsızdır. Sonra bir borçlu hakkında aynı icra dairesinden değil, değişik icra dairelerinden takibat yapılmaktadır. Yirmisekiz yıllık tatbikatında, bu madde hükmü, uygulanmak imkânı bulamamıştır.

Yangıtay İcra ve İflâs Dairesinin son aldığı bir karara göre, tevkiyatı yapmaktan sorumlu sayılan, borçlunun aylığına konan her icra dosyası için ayrı ayrı dörtte bir tevkiyat yapmak zorunludur. Her ne kadar bu kararda borçluya tetkik mercisine şikâyet hakkı tanınmış ise de, bir memur veya işçinin ay başında eline bir kuruş para geçmemesi halinde icra Tetkik Mercii Hâkimliğine dilekçe ile şikâyette bulunması, hâkimin borçlunun ailevi ve kazanç durumunu inceleyerek bir karar vermesi uzun bir zamana bağlı olduğundan bu süre içinde memur veya işçi büyük sıkıntılarla karşılaşacaktır. Diğer taraftan yalnız Ankara'da onbinlerce borçlu her ay bu şekilde şikâyete mecbur kalacağından icra hâkimleri de bu ağır yükün altından kalkamayacaklardır. Bu itibarla kanun maddesine açıklık vermek amacı ile bu teklifi hazırlamış bulunmaktayım.

Maddelerin gerekçesi

Birinci madde — Bu madde ile İcra ve İflâs Kanununun 83 ncu maddesi değiştirilmiştir. Aylık ve ücretlerin ne suretle ve ne miktarda haczedileceği bir esasa bağlanmıştır.

Birinci maddenin (a) bendinde; maas, tahsisat ve ücretlerin net tutarı bin lirayı geçmeyen borçluların aylıklarından ancak dörtte birinin haczolunacağı öngörülmüştür. Kötü niyet sahibi borçlunun gerçek alacaklılara karşı muvazaa yoluna başvurusu da önlenmiş, birinci sıradaki borç miktarı bir aylık kazanımı geçtiği takdirde tevkiyatın diğer bütün dosyalara da sirayeti sağlanmıştır.

Birinci maddenin (b) bendinde ise aylık net kazançları bin lirayı geçen borçluların birden fazla borçtan dolayı kazançlarının üçte birinin haczi uygun görülmüştür. (a) bendinde olduğu gibi bunda da kötü niyet korunmamış, birinci sıradaki borç miktarı bir aylık net kazanımı geçtiği takdirde tevkiyatın diğer bütün dosyalara da sirayeti sağlanmıştır.

Madde 2 ve 3 — Yürürlük tarihini ve yürütme organını belirtmektedir.

26 . 3 . 1968

Aydın Milletvekili
Reşat Özarda

İera ve iflâs Kanununun 83 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun

MADDE 1. — 11 . 7 . 1940 tarih ve 3890 sayılı Kanunla değiştirilen 2004 sayılı İera ve İflâs Kanununun 83 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

MADDE 83. — Maaşlar, tahsisat ve her nevi ücretler, intifa hakları ve basılatı, ilâma müstehkem nafakalar, tekaüt maaşları, sigorta veya tekaüt sandıkları tarafından tahsis edilen iradeler, borçtan dolayı aşağıdaki esaslara göre haczolunur.

a) Yukarıda belirtilen maaş, tahsisat ve ücretlerin net tutarı bin lirayı geçmediği takdirde bunların ancak dörtte biri haczolunur.

Borçlunun ücret veya maaşı üzerine müteaddit hacizler konulmuş ise bunlar geliş sırasına göre infaz olunur. řu kadar ki, birinci sıradaki İera dosyasına olan borç miktarı borçlunun bir aylık net kazancından fazla ise, bütün dosyalar için eşit miktarda tevkifat yapılır.

b) Birinci fıkrada yazılı maaş, tahsisat ve ücretlerin net tutarı bin lirayı geçtiği takdirde, bir tek borçtan dolayı borçlunun aylık veya ücretinin dörtte biri haczolunur.

Borçlunun ücret veya maaşı üzerine müteaddit hacizler konulmuş ise, aylık veya ücretin üçte biri haczolunur. Bunun dörtte biri birinci sıradaki İera dosyası için, geri kalan kısmı da ikinci sıradaki İera dosyası için tevkif olunur. řu kadar ki birinci sıradaki İera dosyasına olan borç miktarı borçlunun bir aylık net kazancından fazla ise, bütün dosyalar için eşit miktarda tevkifat yapılır.

MADDE 2. — Bu kanun hükmü yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Adalet Komisyonu raporu

Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

Esas No. : 2/670, 2/672

Karar No. : 37

27 . 3 . 1968

Yüksek Başkanlığa

Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, İera ve İflâs Kanununun 83 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Erzurum Milletvekili Turhan Bilgin'in, 2004 sayılı İera ve İflâs Kanununu değiştiren 3890 sayılı Kanunun 83 ncü maddesinin ikinci fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifinin başkanlığımızca komisyonumuza tevdi edilmesi üzerine, komisyon başkanı ve sözcüsünün Ankara'da bulunmadıkları anlaşıldığından İctüzüğün 26 ncü maddesinin son fıkrası uyarınca Kars Milletvekili Abbas Ali Çetin Başkanvekilliğine ittifakla seğilmiş, teklif sahipleri ve Hükümet temsilcisinin iştirakiyle Komisyonumuzca tetkik ve müzakere olunmuştur.

Aynı mahiyette olan tekliflerin birleştirilmesi kabul edilmiş ve Erzurum Milletvekili Turhan Bilgin'in teklifinin görüşmelere esas olarak alınması kararlaştırılmıştır.

Teklifin gerekeşi komisyonumuzca uygun mütalâa edilmiş Hükümet temsilcisi de teklifi teyideder beyanda bulunmuştur.

Yapılan müzakereler sonunda kanun teklifinin aynen kabul edilmesi ittifakla kararlaştırılmıştır.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine sunulmak üzere işbu rapor Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Adalet Komisyonu

Başkan V.
Kars
A. Ali Çetin

Bu rapor sözcüsü
Tokat
O. Hacıbaloğlu

Aydın
R. Özarda

Erzinean
Ş. Perinçek
İmzada bulunamadı.

Hakkâri
A. Karahan

Kars
O. Yeltekin

Kayseri
C. Nayman

Edirne
A. Bilgin

Ordu
K. Şensoy

Sivas
N. Nazif Arslan

ERZURUM MİLLETVEKİLİ TURHAN
BİLGİN'İN TEKLİFİ

**2004 sayılı İcra ve iflâs Kanununu değiştiren
3890 sayılı Kanunun 83 ncü maddesinin 2 ncı
fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi**

MADDE 1. — 2004 sayılı İcra ve iflâs Kanununu değiştiren 3890 sayılı Kanunun 83 ncü maddesinin 2 ncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

«Ancak haczolunacak miktar bunların dörtte birinden fazla olamaz.»

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MİLLET MECLİSİ

ADALET KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

**2004 sayılı İcra ve iflâs Kanununu değiştiren
3890 sayılı Kanunun 83 ncü maddesinin 2 ncı
fıkrasının değiştirilmesine dair kanun teklifi**

MADDE 1. — Teklifin 1 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Teklifin 2 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Teklifin 3 ncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

